

L'autor de 'Antaviana' serà reconegut avui per la Universitat Autònoma de Barcelona

Pere Calders glossarà la literatura com a servei en rebre el doctorat 'honoris causa'

"La literatura catalana està millor que mai", afirma l'escriptor

En un acte solemne, la Universitat Autònoma de Barcelona investirà avui doctor *honoris causa* l'escriptor Pere Calders, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes l'any 1986. L'autor d'*Antaviana* afirma que li fa molta il·lusió i que l'honora aquest premi, que, d'alguna manera, reconeix la tasca de servei al poble dels creadors que utilitzen com a

eina de comunicació la llengua catalana. Amb el seu conegut optimisme, Pere Calders afirma que la literatura catalana disposa actualment de bons creadors, "hi ha hagut un bon relleu", afirma, i també es mostra esperançat pel que fa a l'ús social del català, especialment per la tasca que fan molts educadors.

36

Jordi Capdevila
BARCELONA

"E n escollir el català com a llengua literària tries un camí de servei al poble, perquè saps que renunciaries a la posteritat", afirma l'escriptor Pere Calders, que avui al matí serà investit doctor *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona. L'acte se celebrarà a la sala d'actes del rectorat i la lliçó d'acollida la farà el catedràtic de filologia catalana Jordi Castellanos.

"Aquesta distinció m'honora molt i seria hipòcrita negar-ho", afirma Pere Calders, que creu que es premia el que representa tota una vocació literària des de la perspectiva de fer servir com a única eina el català. Precisament, el discurs d'acceptació el farà Pere Calders valorant la voluntat de servei que això representa: "Saps d'entrada que no pots fer gaire carrera literària utilitzant únicament el català. És una tria que comporta renunciar a la posteritat. Tries un camí de servei al poble i a la llengua, més que un camí que et pugui concedir honors."

Tanmateix, i malgrat que sempre ha escrit en català, Pere Calders no es pot queixar, ja que se sent "reconegut i afalagat" pel seu poble. "No m'he sentit mai menystingut ni arraconat a Catalunya", afirma l'escriptor, ni en l'època en què la seva obra no va ser prou reconeguda, segons han recalcat alguns crítics.

Un bon relleu

Pere Calders respira optimisme per tots els porus i considera que s'han fet grans avanços en la literatura catalana i en l'ús de la llengua. Per l'escriptor, en la literatura catalana "s'ha fet el relleu de manera extraordinària. Hem tingut la sort de poder parlar no de figures aïllades sinó de tota una generació que ha fet el relleu. Hi ha un grup d'escriptors jo-

Pere Calders serà investit avui doctor 'honoris causa' per l'Autònoma

ves d'un nivell de qualitat molt estimable, i això fa que literàriament estiguem millor que mai, tant pel que fa a nivell d'edicions com en la producció literària".

Aquest punt de vista optimista el fa extensible Pere Calders a l'ús de la llengua: "Jo tinc moltes esperances en els professors que fan abnegadament una gran tasca pel que fa a la normalització del català, amb tenacitat i paciència."

Pere Calders està escrivint ara les seves memòries, que es titularan *Amnèsies*. Lamenta que les tingui un xic

abandonades, encara que pensa donar-hi un bon cop de mà aviat, encara que "el temps passa més de pressa que les meves il·lusions".

Home de lletres

Pere Calders i Rossinyol és bàsicament un home de lletres, encara que també s'ha dedicat al dibuix. En aquest sentit, se'l considera un dels escriptors vivents més emblemàtics en llengua catalana. Va néixer a Barcelona l'any 1912 —farà 80 anys al setembre— i va estudiar a l'Escola Su-

perior de Belles Arts. El 1936 va publicar el seu primer recull de contes, *El primer Arlequí*, i la novel·la *La glòria del doctor Larén*. El 1938 va ser finalista del premi Creixells amb *Grael·li, l'home-déu*, i aquest mateix any va escriure la novel·la de guerra *Unitats de xoc*. Es va exiliar a França i a Mèxic fins al 1963 i va guanyar el premi Víctor Català 1954 amb *Cròniques de la veritat oculta*. Premi Sant Jordi amb *L'ombra de l'atzavara*, Pere Calders ha arribat al gran públic amb el muntatge teatral *Antaviana*, sobre contes seus.

Excel·lent 'cum laude', per unanimitat

AVEL·LÍ ARTÍS-GENER

En realitat, en Pere Calders i Rossinyol ha treballat en aquesta tesi doctoral —sense saber que ho fos— tota la seva vida. La va començar, sense gens d'exageració, quan tenia vuit o deu anys, i ha continuat esmerçant-s'hi fervorosament, sense defallença, fins avui, aquest mateix matí, com aquell qui diu. L'excel·lent *cum laude*, per unanimitat, que la docta Universitat Autònoma li ha atorgat és el reconeixement d'aquesta llarga dedicació.

La distinció de l'Autònoma és de primera magnitud i aquesta dimensió correspon fidelment a l'obra de Pere Calders i Rossinyol. La sanció final universitària no és, sinó, la confirmació d'una veu generalitzada, una veu popular molt sovint, una veu estudiantil adesiara, i el doctorat que hom li atorga avui és l'aquiescència final a tota aquesta suma de valors positius.

No crec que mai, en la història de les lletres del nostre país, s'hagi donat un cas tan espectacular d'identificació de lectors i autor. Hi ha hagut algun fet paral·lel —en el teatre, per exemple— però no ha tingut ni la dimensió, ni la transcendència del cas de Pere Calders i els seus seguidors. Hi ha hagut, també, una presència teatral, però ha estat netament subordinada a un treball de creació anterior i Pere Calders, de debò, mai no

ha escrit cap ratlla de cara a una representació escènica. Si ha vingut, doncs, ha estat allò que en diem un valor afegit, una circumstància fortuïta.

He esmentat moltes vegades el privilegi d'haver estat company d'escola de Pere Calders. Però, una vegada més, hi tornaré: si més no, justificaré l'afirmació que he fet en primer terme en el sentit que la seva obra literària començava en els anys d'infància. Reiteraré (i la gent em perdonarà el repapieg que escau a aquesta edat avançada meva) la delectança dels companys de classe quan el nostre mestre Josep Parunella ens feia explicar per escrit, el dilluns al matí, les experiències del dia abans. Repetiré la meravella de la classe quan escoltàvem la lectura, sovint balbucejant, de les aventures del pensament de Pere Calders. Era un formidable contrast que mentre la totalitat de la classe relatàvem una insípida cronologia de com

haviem emprat el temps dominical, hi hagués l'excepció del nen Calders, que amb una imaginació desbordada ens allionava tots, fent-nos participar en unes històries que, uns anys més endavant, foren l'espina dorsal dels seus contes, aquestes narracions que han subjugat, per ara, tres generacions seguides.

No ho sabíem, naturalment, però érem davant la prefiguració d'un fet excepcional en les nostres lletres (per la pega que siguem un país petit), teníem davant els ulls tota una sibil·lina premonició.

Hi torno, doncs: l'excel·lent *cum laude*, per unanimitat, que avui Bellaterra proclama als quatre vents, no és la conseqüència d'una tesi doctoral que Pere Calders hagi elaborat de cara a aquesta aprovació, sinó que és a la inversa, el reconeixement retroactiu de tot un treball que el nostre home ha fet, paradoxalment, sense esperar cap mena de recompensa. O, potser sí: la d'uns lectors devots, que ja ha obtingut amb un escriure embadalidor. Ha estat l'aprovació del treball efectuat en el curs de tota la seva vida.

O sigui que: Bellaterra, Bonagent! Excel·lents ciutadans que, com a bons universitaris, donen fel del pols del nostre país.